

Жоба атауы: ИРН АР19678293 «Сиырларда жатыр ауруларын визуалды түрде диагностикалауға арналған тест әзірлеу».

Өзектілігі: Мал шаруашылығы дамуында бірқатар мәселелер бар, солардың бірі – бедеуліктің дамуына және сиырлардың көбею қабілеті мен өнімділігінің, сондай-ақ мал шаруашылығынан түсетін жалпы пайданың төмендеуіне әкеп соғатын ауруға бейімділік, туудан кейінгі асқынулар және жыныс органдарының патологиясы.

Қолданыстағы көбею органдарының патологиясын анықтаудың клиникалық және зертханалық әдістері көптеген сипаттамалармен, аз немесе кем өзіне тән өзгешелігімен және сенімділікпен ерекшеленеді. Бүгінгі күнге дейін сауын сиырларындағы жатыр патологиясын диагностикалау мәселесі толық шешілген жоқ, себебі төлдегеннен кейінгі бірінші айда жатыр инволюцияға ұшырайды, бұл өз кезегінде аурудың клиникалық формалары мен ағымын анықтауды қиындатады. Ауру белгілерінің анық көрінбеуіне байланысты аурудың созылмалы, субклиникалық түрлерін диагностикалау қиынға соғады, көбінде тіпті анықталмайды да. Аталған мәселе бүгінгі күнде өзекті, сол себепті де сиырларда жатыр патологиясын диагностикалаудың қарапайым, қолжетімді және тиімді әдістерін іздеу жануарлар көбеюі саласының негізгі міндеттерінің бірі болып табылады.

Мақсаты: Сиырларда туудан кейін әртүрлі күндерде жатыр ауруларын визуалды түрде диагностикалауға арналған тест әзірлеу.

Күтілетін нәтижелер:

- Сиырларда жатыр ауруларын визуалды түрде диагностикалауға арналған тест әзірленіп, оның ытімділігі анықталатын болады; сиырларда жатыр ауруларын визуалды түрде диагностикалауға арналған тестты қолдану технологиясы пысықталатын болады; Сиырларда жатыр ауруларын визуалды түрде диагностикалау үшін әзірленген тестке патент алынатын болады. Сиырларда жатыр ауруларын визуалды түрде диагностикалауға арналған тестке клиникалық сынақтар жүргізілетін болады. Шаруашылық жағдайында шырышты алып және оны зерттеуге арналған құрылғы әзірленетін болады. Сиырларда жатыр ауруларын визуалды түрде диагностикалау үшін әзірленген тестты пайдалану бойынша ұсынымдар дайындалатын болады.

Жоба аясында ғылыми кадрларды дайындау жүргізілетін болады, оның ішінде 1 PhD докторы, 6 ғылым магистрлары. Ауылшаруашылық құрылымдарында мамандарға 3 семинар өткізілетін болады.

Science Citation Index Expanded Web of Science дерекқорында индекстелетін шетелдік ғылыми басылымдарда 2 (екі) жарияланым және (немесе) Scopus деректер базасында Cite Score бойынша кемінде 65 процентильге ие журналдарда 3 (үш) мақала, ҚР БҒСБК ұсынған отандық басылымдағы, халықаралық конференцияларда 2 жарияланым.

«Сиырларда инволюция және жатыр ауруларын диагностикалау» атты монография басып шығарылатын болады.

Зерттеу тобының мүшелері:

Жоба жетекшісі – в.ғ.д., профессор Джакупов Исатай Тусупович
ORCID-0000-0002-9373-2520 ResearcherID: O-6547-2017Scopus Author ID: 57192272412Scopus Author ID: 56406412600

Зерттеу тобы:

PhD доктор Жаркимбаева Жанаргуль Зейноллаевна - ЖҒҚ-
ResearcherID: P-2609-2017, ORCID: 0000-0003-1664-556X

PhD доктор Абултдинова Аида Багдатовна – АҒҚ - ORCID:0000-0002-0097-0758 Researcher ID: P-2256-2017

в.ғ.м. Мамытбекова Гулнур Курбаналиевна – ҒҚ - orcid.org/0000-0002-3866-5003

в.ғ.м. Турысбаева Гулзат Булатовна - ҒҚ

в.ғ.м. Курмангалиев Ерасыл Ерсұлы.- КҒҚ

в.ғ.м. Забродин Альберт Геннадьевич - КҒҚ

Әлеуетті пайдаланушылар үшін ақпарат: Сиырларда жатыр ауруларын визуалды диагностикалау үшін әзірленген тест жатырдың қалыпты жағдайы мен патологиясын анықтау үшін зертханада қызмет ететін мал дәрігерлері мен ірі қара малды өсірумен айналысатын малшаруашылық құрылымдарына ұсынылады.